

Fővárosi Ítéltábla, mint másodfokú bíróság

6.Bf.138/2021/24.

A Fővárosi Ítéltábla, mint másodfokú bíróság a Budapesten, 2021. július 14. napján megtartott nyilvános ülésen meghozta a következő

í t é l e t e t:

Az emberölés bűntettének kísérlete és más bűncselekmények miatt Terhelt1 vádlott ellen indult büntetőügyben a Fővárosi Törvényszék 2021. február 10.napján kihirdetett 7.B.480/2019/58. számú ítéletét megváltoztatja.

A vádlottat bűnösnek mondja ki a Btk. 208. § (1) bekezdésébe ütköző kiskorú veszélyeztetésének bűntettében.

A vádlott élet elleni bűncselekményét a Btk. 160. § (1) bekezdésébe ütköző és a (2) bekezdés j) pontja szerint minősülő védekezésre képtelen személy sérelmére elkövetett emberölés bűntette kísérletének minősíti.

A vádlottal szemben kiszabott szabadságvesztés büntetést 12 (tizenkettő) év börtönbüntetésre és a mellékbüntetést 10 (tíz) év közügyektől eltiltásra súlyosítja.

A kiszabott szabadságvesztés tartamába a vádlott által 2021. február 10. napján bűnügyi őrizetben töltött időt is beszámítani rendeli.

A Bj.1191/2019. számú bűnjeljegyzéken szereplő hatósági jelzés lefoglalását megszünteti és megküldeni rendeli a kiállító hatóságnak. A Bj.1192/2019. számú bűnjeljegyzéken bevételezett 5 darab irat lefoglalását megszünteti és a vádlott részére kiadni rendeli. A 01000/1851/2017.bü. számú nyomozati iratok 295. oldalán található bűnjeljegyzék 1. tétele alatti CD lemez iratok között történő kezelését rendeli el.

A vádlottat 1.772.210,- (egymillió-hétszázhetvenkettőezer-kettőszáztíz) forint bűnügyi költség megfizetésére kötelezi.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

A vádlott által 2021. február 11. napjától a mai napig az ingatlanra korlátozott bűnügyi felügyeletben töltött időt a kiszabott szabadságvesztés büntetés tartamába beszámítja akként, hogy egynapi szabadságvesztésnek 4 (négy) nap bűnügyi felügyeletben töltött idő felel meg.

A közúti járművezetéstől eltiltás tartamába a 2021. február 11. napjától a mai napig eltelt időt beszámítja.

Az ítélet ellen a vádlott annak kézbesítésétől számított 8 (nyolc) napon belül a Kúriához címzett fellebbezést jelenthet be.

Indokolás:

[1] A Fővárosi Törvényszék a 2021. február 10. napján kihirdetett 7.B.480/2019/58. számú ítéletével Terhelt vádlottat bűnösnek mondta ki a Btk. 160. § (1) bekezdésébe ütköző emberölés büntettének kísérletében, a Btk. 222. § (2) bekezdés a) pontjába ütköző és a (3) bekezdés a) pontja szerint minősülő folytatólagosan elkövetett zaklatás büntettében, a Btk.212/A.§ (2) bekezdés a) pontjába ütköző kapcsolati erőszak büntettében, a Btk.234.§ (1) bekezdésébe ütköző és a (2) bekezdés c) pontja szerint minősülő halált okozó közúti veszélyeztetés büntettében, valamint a Btk.237.§ (1) bekezdésébe ütköző bódult állapotban elkövetett járművezetés vétségében, ezért – halmazati büntetésül – 9 év szabadságvesztés büntetésre, 7 év közügyektől eltiltásra és 7 év közúti járművezetéstől eltiltásra ítélte. A szabadságvesztésbüntetést börtön fokozatban rendelte végrehajtani és rendelkezett a feltételes szabadságra bocsátás legkorábbi időpontjáról. Az előzetes fogvatartásban töltött időt a szabadságvesztés tartamába, míg a 2018. május 29. napjától kezdődően eltelt időt a járművezetéstől eltiltás tartamába beszámította. Rendelkezett továbbá az eljárás során lefoglalt bűnjelekről. A Fővárosi Törvényszék kötelezte a vádlottat az eljárás során felmerült 1.764.590,- Ft bűnügyi költség megfizetésére. Az elsőfokú bíróság a kiskorú veszélyeztetésének büntette (Btk.208.§ (1) bekezdése) miatt a vádlottal szemben indult eljárást megszüntette.

[2] Az elsőfokú tárgyaláson jelenlévő ügyész 3 munkanapot tartott fenn a jogorvoslati nyilatkozat megtételére, majd a törvényes határidőben fellebbezést jelentett be a vádlott terhére a kiskorú veszélyeztetésének büntette miatt eljárás megszüntetése miatt a bűnösség megállapítása céljából és a büntetés súlyosítása érdekében.

[3] A vádlott és védője az emberölés büntettének kísérlete vonatkozásában téves jogi minősítés miatt, a többi tényállási pont tekintetében enyhítés érdekében fellebbezett.

[4] Az ügyész előterjesztette fellebbezése írásbeli indokolását, amelyben az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatására, a kiskorú veszélyeztetésének büntette vonatkozásában a vádlott bűnösségének megállapítására, a kiszabott büntetés súlyosítására és ahhoz igazodóan a közügyektől eltiltás tartamának emelésére tett indítványt. Átiratában kifejtett álláspontja szerint a kiskorú fejlődésének veszélyeztetése, mint eredmény nem szakkérdés, hanem a bírói feladatkörbe tartozó jogi értékelés, és – mivel az 1 évtől 5 évig terjedő szabadságvesztéssel fenyegetett cselekmény – önmagában is nagy tárgyi súlyú bűncselekmény, amelynek van jelentősége a jelentősebb tárgyi súlyú cselekmények mellett a büntetékiszabás során, ezért e tekintetben is a bűnösség megállapításának van helye arra is figyelemmel, hogy a törvényszék a kiskorú veszélyeztetésének büntette vonatkozásában is lefolytatta a bizonyítási eljárást. Érvelése szerint erre figyelemmel az elsőfokú bíróság által kiszabott 9 év szabadságvesztésbüntetés törvénysértően enyhe és alkalmatlan a Btk. 79. §-ában írt büntetési célok elérésére. A vádlottal szemben kiszabható szabadságvesztésbüntetés középértéke 13 év és 9 hónap, melyet a törvényszék által kiszabott büntetés nem ér el. Megjegyezte, hogy a kiszabott 9 év szabadságvesztés megegyezik azzal a mértékkel, amelyet az ügyészség a B.VI.-VII.K.3898/2017/8-I. számú vádiratában foglalt közlekedési bűncselekmények beismerése esetére indítványozott. Utalt arra, hogy az összesen hat bűncselekményt megvalósító, részben kitartóan, folytatólagosan, közeli hozzátartozók sérelmére, több büntetőeljárás hatálya alatt elkövetett cselekmények mellett kisebb jelentősége van a büntetlen előéletnek, részbeni beismerésnek és az időmúlásnak, ezért nem indokolt a kiszabott büntetés mértékét a középértéktől jóval elmaradó tartamban meghatározni.

[5] A Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség a BF.359/2020/6. számú átiratában az ügyészi fellebbezést kiegészítésekkel fenntartotta, a védelmi fellebbezéseket nem tartotta alaposnak. Utalt arra, hogy a fellebbezés a Be. 590. § (1) és (2) bekezdése alapján az emberölés büntettének kísérlete és a kiskorú veszélyeztetésének büntette tekintetében teljeskörű, a fennmaradó bűncselekmények vonatkozásában pedig korlátozott terjedelmű. Indítványozta, hogy a Fővárosi Ítéltábla a törvényszék ítéletét a Be. 606. § (2) bekezdése alapján változtassa meg és a tényállás ügyészi indítvány szerinti kiegészítése és a bűnösségi körülmények pontosítása mellett a vádlott élet elleni bűncselekményét védekezésre képtelen személy sérelmére elkövetett emberölés (Btk. 160. § (1)-(2) bekezdés j) pont) büntette kísérletének minősítse, a vádlottat mondja ki bűnösnek kiskorú veszélyeztetésének büntetében (Btk. 208. § (1) bekezdés), állapítsa meg, hogy az emberi méltóságot sértő bűncselekmény helyes minősítése a Btk. 222. § (1) bekezdésébe ütköző és a (3) bekezdés a) pontjának I. fordulatába ütköző zaklatás vétsége, valamint a Btk. 222. (2) bekezdésének a) pontjába ütköző és a (3) bekezdés a) pontjának II. fordulatába ütköző zaklatás büntette, a vádlottal szemben kiszabott szabadságvesztés büntetést, közúti járművezetéstől eltiltást és közügyektől eltiltás mellékbüntetést lényeges tartamban súlyosítsa, a szabadságvesztés büntetés végrehajtási fokozatát a Btk. 37.§ (3) bekezdés a) pontjának ad) alpontja alapján fegyházban határozza meg, pontosítsa a T-361/2017. számú bűnjeljegyzéken szereplő bűnjelre vonatkozó rendelkezést, továbbá rendelkezzen a 01000/1851/2017. bü. számú

nyomozati iratok 295. oldalán fellelhető bűnjeljegyzék 1. tétele alatti CD lemezről, végül a vádlott által az elsőfokú ügydöntő határozat kihirdetése után elrendelt ingatlanra korlátozott bűnügyi felügyeletben töltött időt a kiszabott szabadságvesztésbüntetésbe számítsa be oly módon, hogy egynapi szabadságvesztésnek öt nap bűnügyi felügyeletben töltött idő felel meg, egyebekben az ítéletet hagyja helyben.

[6] A fellebbviteli főügyészség átiratában előre bocsátotta, hogy az elsőfokú bíróság a perrendi szabályokat megtartotta, hatályon kívül helyezésre okot adó abszolút, illetve relatív eljárási szabálysértést nem vétett. Ugyanakkor a bíróság által az I. tényállási pontban megállapított tényállást a Be. 592.§ (2) bekezdés a) pontjában írt okból kis mértékben megalapozatlannak tartotta, ezért annak kiegészítésére tett indítványt a 2020. március 18-án kelt, Bf.12.178/2016/49. szám alatt benyújtott vádkiegészítésnek megfelelő tartalommal. E kiegészítéssel már a történeti tényállást megalapozottnak tartotta. Érvelt azzal is, hogy a törvényszék a vádlotti beismeréssel nem érintett bűncselekmények tekintetében az ügyfelderítési kötelezettségének eleget tett, melynek keretében a bizonyítást a szükséges és indokolt mértékben lefolytatta, valamennyi bizonyítékot értékelte és a logika szabályainak megfelelő következtetések útján helyes érvekkel fejtette ki, hogy a terhelt tagadásával érintett bűncselekmények körében a tényállást miért a tanúvallomásokra, a szakértői véleményekre, a híváslista adataira, a rendőri jelentésekre és egyéb okirati bizonyítékokra alapította.

[7] Hivatkozott arra is, hogy a törvényszék indokolási kötelezettségének széleskörűen eleget tett, és az életellenes cselekmény minősítése során figyelemmel volt a 3/2013. Büntető jogegységi határozat iránymutatásaira. A másodfokú ügyészség álláspontja szerint a vádlott féltékenységből, kitartó szándékkal, közepesen meghaladó erővel szorította a sértett nyakát, amely terület élettani fontosságáról tudomással bírt. Ebből következően tisztában volt a halálos eredmény bekövetkezésének reális lehetőségével, azt kívánta is, ezért az emberölés büntettének kísérlete helyett életveszélyt okozó testi sértés megállapítására irányuló védői fellebbezés nem foghat helyt. Ugyanakkor a fellebbviteli főügyészség álláspontja szerint tévedett az elsőfokú bíróság abban a körben, hogy az élet elleni bűncselekmény alapeset szerint minősül. Kifejtette, hogy az irányadó tényállás szerint a sértett aludt, így módon a sérelmére elkövetett bűncselekmény véghezvitelének megkezdése alkalmával védekezésre képtelen állapotban volt, ezért a vádlott cselekvősege helyesen a Btk.160.§ (1) bekezdésébe ütköző és a (2) bekezdés j) pontja szerint minősülő védekezésre képtelen személy sérelmére elkövetett emberölés büntettének kísérlete. Egyetértett az ügyészi fellebbezés indokolásában a kiskorú veszélyeztetésének büntette megállapíthatóságával kapcsolatban kifejtett indokolással. Az emberi méltóságot sértő bűncselekmény minősítésével kapcsolatban írt álláspontja szerint a Btk. 222. § (1) bekezdése szerinti zaklatás szubszidiárius cselekmény. A szubszidiaritás azonban a látszólagos alaki halmazat feloldására szolgál. Jelen ügyben azonban a terheltnek vannak időben és térben elkülönülő részselekményei, ezért az (1) bekezdés szerinti zaklatást kimerítő cselekménye nem olvad bele a súlyosabban büntetendő, (2) bekezdésében szabályozott zaklatásba. Így az emberi méltóságot sértő bűncselekmény helyes minősítése az ügyészi álláspont szerint: a Btk. 222. § (1) bekezdésébe ütköző és a (3) bekezdés a) pontjának I. fordulatába ütköző zaklatás vétsége, valamint a Btk. 222. § (2) bekezdésének a) pontjába ütköző és a (3) bekezdés a) pontjának II. fordulatába ütköző zaklatás büntette. A büntetés kiszabása körében hivatkozott arra, hogy a vádlott terhére megállapítandó további bűncselekményekre és az élet elleni bűncselekmény súlyosabb minősítésére tekintettel az elsőfokú bíróság által kiszabott büntetés eltúlzottan

enyhe, így nem felel meg a büntetéskiszabási elveknek. Hivatkozott arra is, hogy a minősítés megváltozása folytán az irányadó középérték tizenhét és fél év. Súlyosító körülmény a többszörös halmazat, az erőszakos cselekmények elszaporodottsága, hogy a vádlott az élet elleni bűncselekményt kitartó szándékkal követte el; hogy a kiskorú veszélyeztetése vonatkozásában a kk. tanúl sértett érzelmi-erkölcsi fejlődése ténylegesen sérült, illetve az emberi méltóságot sértő bűncselekmények tekintetében a folytatólagos és a közeli hozzátartozó sérelmére történő elkövetés. Mindezekre tekintettel a fellebbviteli ügyészség szerint az elsőfokú bíróság által kiszabott szabadságvesztés indokolatlanul enyhe, a bíróság túlzott jelentőséget tulajdonított az enyhítő körülményeknek. Álláspontja szerint a büntetéskiszabási elvek érvényesülése érdekében a vádlott szabadságvesztés büntetésének, a közúti járművezetéstől eltiltás büntetésnek és a közügyektől eltiltás mellékbüntetésnek a megemlése indokolt. Az ügyészség utalt arra is, hogy a terhelt élet elleni bűncselekményének súlyosabb minősítése folytán a szabadságvesztés végrehajtási fokozatát fegyházban indokolt megállapítani. Mivel az eljáró törvényszék elmulasztott rendelkezni a nyomozás során lefoglalt CD lemezről, ezt pótolni indítványozta, illetve pontosítani tartotta szükségesnek a T-361/2017. számú bűnjeljegyzéken szereplő bűnjelekről való rendelkezést annyiban, hogy az okiratokat a vádlottnak kiadni, míg a hatósági jelzést a kiállító hatóságnak megküldeni indítványozta.

[8] A védő a Fővárosi Ítéltáblánál előterjesztette fellebbezése részletes írásbeli indokolását, melyben az elsőfokú ítélet ellen a tárgyaláson bejelentett fellebbezését fenntartotta. Elsődlegesen arra tett indítványt, hogy a másodfokú bíróság a vádlott bűnösségét emberölés büntetnének kísérlete helyett életveszélyt okozó testi sértés büntetnében állapítsa meg, másodsorban a védencével szemben kiszabott büntetés enyhítését kérte. Elsődleges indítványával kapcsolatban a 3/2013. büntető jogegységi határozatra hivatkozva kifejtette, hogy terhelt1-nek nem állt szándékában, még eshetőlegesen sem a sértett életének kioltása, hiszen: eszközt nem használt, csupán 8 napon belül gyógyuló sérüléseket okozott, nem használt olyan kifejezést, amelyből az ölési szándékra lehetne következtetni, a bűncselekmény elkövetése után saját magát sebesítette meg konyhakéssel, amit a sértett ellen nem használt; az alanyi tényezők körében rámutatott arra, hogy a vádlott többször kísérelt meg öngyilkosságot, saját maga volt agressziójának alanya, nem fordult a felesége ellen; rossz pszichikai állapotban volt, elkövetéskori tudata korlátozott volt, a sértetthez erősen kötődött. Másodlagos indítványával kapcsolatban további lényeges enyhítő körülményként kérte figyelembe venni, hogy a vádlott az általa elkövetett bűncselekményeket megbánta, balesete óta mozgásában erősen korlátozott, a bűncselekmények elkövetése idején a rossz pszichés állapota gátolta abban, hogy magatartásának helytelenségét felismerje és valós akaratának megfelelően cselekedjék. Mindezek alapján az ügyészi indítványban foglaltakkal nem értett egyet, azt nem tartotta alaposnak.

[9] A másodfokú nyilvános ülésen a fellebbviteli főügyészség képviselője perbeszédében lényegében a fellebbezése indokolásában írtakat teljeskörűen fenntartotta azzal a pontosítással, hogy az emberi méltóságot sértő bűncselekmény súlyosabban minősülő alakzatának minősítése helyesen: folytatólagosan elkövetett, a Btk. 222. § (2) bekezdésének a) pontjába ütköző és a (3) bekezdés a) pontjának II. fordulata szerint minősülő zaklatás büntette, mert a vádlott a sértettet 2017. február 3. és 2017. május 13. napján is megfenyegette személy elleni erőszakos bűncselekmények elkövetésével. Az élet elleni cselekmény minősített esetének megállapíthatóságával kapcsolatban nóvumként hivatkozott a Fővárosi

Ítéltábla 5.Bf.72/2021. számú eseti határozatára, amely az ügyészégi álláspontot erősíti. Hangsúlyozta, hogy az elsőfokú bíróság a kiskorú veszélyeztetésének büntette tekintetében tévesen szüntette meg az eljárást, mert a törvényi fenyegetettségére figyelemmel az önmagában is jelentős tárgyi súlyú bűncselekmény, továbbá a súlyos kötelességszegés, illetve az eredmény megállapítása nem szakkérdés, hanem jogalkalmazói mérlegelés körébe tartozó jogi következtetés. Az emberi méltóságot sértő bűncselekmény minősítése kapcsán a halmazat megállapítása mellett érvelt arra figyelemmel, hogy az irányadó tényállás szerinti elkövetési magatartások térben és időben elkülönülnek egymástól. Az alkalmazandó jogszabály kérdésében rámutatott arra, hogy az elbíráláskor hatályos Btk. rendelkezései a feltételes szabadságra bocsátás kizártsága miatt hátrányosabbak a vádlottra nézve. Végül a védői indítvány tekintetében kifejtette, hogy az nem alapos, az ügyészi fellebbezésben írtakra figyelemmel nincs helye életveszélyt okozó testi sértés megállapításának, mint ahogy a vádlott beszámíthatósága tekintetében is a felülvizsgálati szakvélemény az irányadó. Mindezek alapján indítványozta, hogy a Fővárosi Ítéltábla a vádlott élet elleni bűncselekményét védekezésre képtelen személy sérelmére elkövetett emberölés (Btk. 160. § (1)-(2) bekezdés j) pont) büntette kísérletének minősítse, a vádlottat mondja ki bűnösnek kiskorú veszélyeztetésének büntetében (Btk. 208. § (1) bekezdés), állapítsa meg, hogy az emberi méltóságot sértő bűncselekmény helyes minősítése a Btk. 222. § (1) bekezdésébe ütköző és a (3) bekezdés a) pontjának I. fordulatába ütköző zaklatás vétsége, valamint a Btk. 222. (2) bekezdésének a) pontjába ütköző és a (3) bekezdés a) pontjának II. fordulatába ütköző zaklatás büntette, a vádlottal szemben kiszabott szabadságvesztés büntetést, közúti járművezetéstől eltiltást és közügyektől eltiltás mellékbüntetést lényeges tartamban súlyosítsa, a szabadságvesztés büntetés végrehajtási fokozatát a Btk. 37. § (3) bekezdés a) pontjának ad) alpontja alapján fegyházban határozza meg, pontosítsa a T-361/2017. számú bűnjeljegyzéken szereplő bűnjelekre vonatkozó rendelkezést, továbbá rendelkezzen a 01000/1851/2017.bü. számú nyomozati iratok 295. oldalán fellelhető bűnjeljegyzék 1. tétele alatti CD lemezről, végül a vádlott által az elsőfokú ügydöntő határozat kihirdetése után elrendelt ingatlanra korlátozott bűnügyi felügyeletben töltött időt a kiszabott szabadságvesztésbüntetésbe számítsa be oly módon, hogy egynapi szabadságvesztésnek öt nap bűnügyi felügyeletben töltött idő felel meg, egyebekben az ítéletet hagyja helyben.

[10] A védő a nyilvános ülésen megtartott perbeszédében az elsőfokú ítélet elleni fellebbezésben, valamint annak írásbeli indokolásában foglaltakat tartotta fenn. Kiemelte, hogy a vádlottat ölési szándék nem vezette, továbbra is kételyeit fogalmazta meg a vádlott beszámítási képességét illetően, részletezve rossz pszichés állapotát, folyamatos kialvatlanságát, öngyilkossági kísérleteit. Ezért elsődlegesen az elsőfokú ítéletben írt élet elleni bűncselekmény jogi minősítésének megváltoztatására és védencével szemben életveszélyt okozó testi sértés megállapítására, másodlagosan a jogi minősítéstől függetlenül is a vádlottal szemben kiszabott szabadságvesztés büntetés enyhítésére tett indítványt.

[11] Az ügyész, valamint a vádlott és védője által bejelentett fellebbezések folytán a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú ítéletet és az azt megelőző bírósági eljárást a Be. 590. § (1) és (2) bekezdése alapján teljesskörűen bírálta felül.

[12] A másodfokú bíróság előzményként megállapította, hogy a Fővárosi Főügyészség NF.12178/2016/37-I. szám alatt a bírósághoz 2019. április 12. napján benyújtott

vádiratában Terhelt1 vádlottat emberölés büntettének kísérletével, kiskorú veszélyeztetésének büntettével, folytatólagosan elkövetett zaklatás büntettével és folytatólagosan elkövetett kapcsolati erőszak büntettével vádolta. Az ügyészség a vádirat I. vádpontjának tényállását a 2020. március 18. napján kelt Bf.12178/2016/49. számú átiratával kiegészítette. A Budapesti VI. és VII. kerületi Ügyészség B.VI-VII.K.3898/2017/8-I. szám alatt a Pesti Központi Kerületi Bírósághoz benyújtott vádiratában Terhelt1 vádlottat halált okozó közúti veszélyeztetés büntettével és bódult állapotban elkövetett járművezetés vétségével vádolta. A Fővárosi Törvényszék a 2019. szeptember 2. napján véglegessé vált 7.B.692/2019/3. számú végzésével az ügyek egyesítéséről rendelkezett.

[13] A Fővárosi Ítéltábla a felülbírálat során megállapította, hogy a Fővárosi Törvényszék eljárása során a perrendi szabályokat betartotta. Mind az előkészítő ülésre, mind a tárgyalásra vonatkozó rendelkezéseket megtartotta. Nem vétett olyan eljárási szabálysértést, amely megalapozná az ítélet hatályon kívül helyezését, erre egyik érdekelt sem hivatkozott és illet az ítéltábla hivatalból sem észlelt. A törvényszék törvényesen rendelte el az elmeorvosszakértői vélemény kiegészítését az elmeműködésre, a kábítószeres befolyásoltságra és arra, hogy a vádlott betegsége kezelhető-e büntetésvégrehajtási intézetben, majd ellentmondás miatt törvényesen rendelte el felülvizsgálati elmeorvosszakértői vélemény beszerzését. A vádlottat, a tanúkat és a szakértőket törvényes kioktatásokat követően hallgatta ki, az okirati bizonyítékokat, további szakvéleményeket, tanúvallomásokat is az előírt formában tette a bizonyítás anyagává.

[14] A vádlott az előkészítő ülésen lényegében a halált okozó közúti veszélyeztetés büntette, a folytatólagosan elkövetett zaklatás büntette és a kapcsolati erőszak büntette tekintetében a váddal egyezően elismerte a felelősségét. A törvényszék helyesen járt el, amikor erre figyelemmel ítélete [40] bekezdésében megjelölte, hogy e bűncselekmények tekintetében a vádlott beismerését mely bizonyítékok támasztották alá.

[15] Az elsőbíróság ugyanakkor az emberölés büntettének kísérlete és lényegében a kiskorú veszélyeztetésének büntette, továbbá a bódult állapotban elkövetett járművezetés vétsége tekintetében a tényállást mérlegelési jogkörében állapította meg. Ennek során a szükséges bizonyítási eljárást lefolytatta. Kihallgatta a vádlottat, sértett1 és kk. tanú1 tanúkat. A vádlott az emberölés büntettének kísérlete tekintetében a tényeket nem, csupán ölési szándékát vitatta, a bódult állapotban elkövetett járművezetés vétsége tekintetében tagadta, hogy kábítószerrel befolyásolt állapotban vezetett volna; a kiskorú veszélyeztetése kapcsán pedig csupán a 16 éves fia bántalmazását vitatta. Az elsőbíróság az elmeorvosszakértőket egymás jelenlétében hallgatta meg, és a fennmaradó ellentmondás feloldása érdekében felülvizsgálati szakvéleményt szerzett be a SOTE Igazságügyi és Biztosítás-orvostani Intézetétől. Az elsőfokú bíróság ítéletének indokolásában részletesen és kellő alapossággal értékelte az általa megismert bizonyítékokat, és logikus, meggyőző magyarázatát adta annak, hogy miért nem a vádlott védekezését fogadta el a tényállás alapjául. A logika szabályainak megfelelő következtetés útján helyes érvekkel fejtette ki, hogy az élet elleni bűncselekmény tekintetében az ölési szándékot, a közlekedési bűncselekmény tekintetében a bódult állapotban történő vezetést tagadó vádlotti védekezéssel szemben a tényállást miért a tanúk vallomásaira, a szakértői véleményekre, a híváslista adatokra, rendőri jelentésekre és egyéb okirati bizonyítékokra alapította.

[16] A fellebbviteli bíróság egyetértett a Fővárosi Fellebbviteli Főügyészségnek a tényállás kiegészítésére vonatkozó indítványával. Ezért az ítéltábla az ítélet I. tényállási pontjának [13] bekezdését a Be. 593.§ (1) bekezdés a) pontja alapján - az ügyiratok tartalmára figyelemmel - azzal egészíti ki, hogy: "Terhelt1 vádlott azzal, hogy vele együtt élő feleségét bántalmazta, e tevékenységével közös gyermekük, kk. tanúl megjelenésével sem hagyott fel, és a felesége életére törő cselekményét továbbfolytatta, kk. tanúl sértett nevelésére irányuló kötelességét súlyosan megszegte, amellyel kk. tanúl sértett erkölcsi-érzelmi fejlődését veszélyeztette."

[17] E kiegészítéssel az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás már megalapozott, mentes a Be. 592. § (1) és (2) bekezdésében írt hiányosságoktól, ezért azt a Fővárosi Ítéltábla felülbírálata alapjául elfogadta.

[18] A másodfokú bíróság álláspontja szerint tévedett a törvényszék akkor, amikor a vádlottal szemben a kiskorú veszélyeztetésének büntette miatt indult eljárást arra hivatkozással szüntette meg, hogy az eljárás tárgyát képező más, jelentősebb tárgyi súlyú bűncselekmények mellett a felelősségre vonás szempontjából nincs jelentősége. Nem értett egyet azzal az elsőbírósági indokolással, miszerint e bűncselekmény tekintetében csak további szakértői bizonyítás eredményeként lehetett volna megalapozott döntést hozni arról, hogy a vádlott cselekményével veszélyeztette-e kk. tanúl testi, erkölcsi és érzelmi fejlődését. A fellebbviteli bíróság e körben teljesen egyetért az ügyészi fellebbezésben írtakkal. A kiskorú veszélyeztetése büntettének megállapíthatóságához megkívánt eredmény (a kiskorú testi, értelmi, érzelmi vagy erkölcsi fejlődésének veszélyeztetése) – hasonlóan a törvényi tényállás elemét képező súlyos kötelességszegéshez – nem szakkérdés, hanem a jogalkalmazói mérlegelés körébe tartozó jogi következtetés.

[19] Az irányadó tényállás [9]-[11] pontjában részletesen rögzítette a törvényszék, hogy a vádlott ölési cselekményét részben kk. tanúl sértett jelenlétében kísérelte meg véghezvinni, az édesanyja segélykiáltására a szobába érkező kiskorú sértett a cselekmény megakadályozása érdekében aktívan közreműködött, dulakodás közben a vádlott őt is bántalmazta. A következetes bírói gyakorlat szerint súlyos kötelességszegésnek minősül, ha az elkövető a nevelése (gondozása, felügyelete) alatt álló kiskorú jelenlétében követ el bűncselekményt, amely magatartásával a kiskorú veszélyeztetését megvalósítja (BH.1987.73., BH.2007.326.).

[20] Utal arra is az ítéltábla, hogy a kiskorú veszélyeztetésének büntette nagyobb tárgyi súlyú bűncselekmény, amelyet a törvény egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztéssel rendel büntetni. Megjegyzi a másodfokú bíróság, hogy az elsőfokú bíróság e büntetési tételnél enyhébben fenyegedett cselekményeket érdemben bírált el.

[21] Mindezek alapján tehát tévedett a törvényszék, amikor arra az álláspontra helyezkedett, hogy a kiskorú veszélyeztetése büntettének a vád tárgyává tett jelentősebb tárgyi súlyú bűncselekmények mellett a felelősségre vonás szempontjából nincs jelentősége. Ezért a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatta és a vádlottat bűnösnek mondta ki a Btk. 208. § (1) bekezdésébe ütköző kiskorú veszélyeztetésének büntetében.

[22] A vádlottnak és védőjének a vádlott élet elleni cselekményének eltérő jogi minősítése érdekében bejelentett fellebbezése nem, az ügyészi fellebbezés azonban alapos.

[23] A Be. 591.§ (1) bekezdésében foglaltak szerint a másodfokú bíróság a határozatát az elsőfokú bíróság által megállapított tényállásra alapítja, kivéve, ha az elsőfokú bíróság ítélete megalapozatlan, illetve a fellebbezésben új tényt állítottak vagy új bizonyítékokra hivatkoztak, és ennek alapján a másodfokú bíróság bizonyítási eljárást folytat le. A vádlott és védője fellebbezésében új tényre, új bizonyítékokra nem hivatkozott, bizonyítási indítványt sem terjesztett elő, ezért a vádlottnak és védőnek a bizonyítékok újraértékelésére, a tényállás felülmérlegelésére és ezen keresztül eltérő jogi minősítés megállapítására irányuló fellebbezése eredményre nem vezethetett. Az elsőfokú bíróság a ténybíró, feladata és kötelessége, hogy a vád tárgyává tett tények szempontjából lényeges bizonyítékokat hiánytalanul, egyenként és összhatásában értékelje, amelynek eredményeként az ítéletben a vád tárgyává tett cselekmény történeti tényállását, valamint az elkövető személyével összefüggő, a cselekményére kiható, azt befolyásoló tényeket megállapítsa. Az ítéltábla álláspontja szerint e kötelezettségének a törvényszék hiánytalanul eleget tett: az elkövetés körülményeinek a 3/2013. Büntető Jogegységi Határozatnak megfelelő alapos, gondos mérlegelése útján helyesen hivatkozott arra, hogy az emberi test nyaki területe létfontosságú szerveket tartalmaz, melyek élettani fontosságával a vádlott is tudomással bírt. A cselekményre féltékenységből került sor oly módon, hogy a vádlott kitartó szándékkal, a közepeset meghaladó erővel szorította a sértett nyakát. A vádlott tehát nemcsak tisztában volt a halálos eredmény bekövetkezésének lehetőségével, hanem azt kívánta is, a sértett életben maradása védekezésének és kk. tanúl aktív közbelépésének volt köszönhető, ezért az ítéltábla életveszélyt okozó testi sértés büntettének megállapítására nem látott törvényes lehetőséget. A védői érvelésre reagálva megjegyzi a fellebbviteli bíróság, hogy éppen a vádlott beszámítási képessége miatt került sor felülvizsgálati szakvélemény beszerzésére, és ennek alapján helyesen állapította meg az elsőbíróság ítélete [4] bekezdésében, hogy a vádlott elmeműködésének olyan állapota sem a bűncselekmény elkövetésének időpontjában, sem jelenleg nem áll fenn, amely képtelenné teszi cselekménye következményeinek a felismerésére vagy arra, hogy e felismerésnek megfelelően cselekedjen.

[24] Az irányadó I. tényállási pont alapján a törvényszék tehát okszerűen vont le következtetést a vádlott bűnösségére, azonban tévedett az élet elleni bűncselekmény jogi minősítésekor. Miután a vádirati tényállásban írtak is alkalmasak a minősített eset megállapítására, nem történt tilalmazott vádmódosítás a másodfokú eljárásban.

[25] Az irányadó I. tényállási pont [9] bekezdése rögzíti, hogy „a vádlott ráült az ágyban mellette alvó, hanyatt fekvő sértettl korábbi nevera, mindkét kezével megragadta a sértett nyakát és közepes erővel szorítani kezdte úgy, hogy a sértett alig kapott levegőt...”

[26] A Btk. 160. § (2) bekezdésének j) pontja szerint a büntetés tíztől húsz évig terjedő vagy életfogytig tartó szabadságvesztés, ha az emberölést védekezésre képtelen személy sérelmére követik el.

[27] A Btk. 459. § (1) bekezdés 29. pontja szerint védekezésre képtelennek kell tekinteni, aki a helyzeténél vagy állapotánál fogva ideiglenesen vagy véglegesen nem képes ellenállás kifejtésére.

[28] A bírói gyakorlat töretlen abban, hogy az alvó személy sérelmére elkövetett bűncselekmény „védekezésre képtelen személy” sérelmére elkövetettként minősül; az alvó személy ugyanis nincs abban a helyzetben, hogy a sérelmére megvalósított cselekményt megakadályozza, ebből fakadóan ezen állapotában védekezésre képtelennek tekintendő (BH.2014.325). Az emberölés e minősítő körülménye akkor is megállapítható, ha a sértett védekezésre képtelensége az elkövetőtől függetlenül állt elő, vagy azt az elkövető az ölési szándék kialakulását megelőzően – az ölési cselekménytől függetlenül – idézte elő. Jelen esetben a vádlott a sértettnek a tőle függetlenül fennálló alvó állapotát kihasználva kezdte meg az elkövetési magatartás kifejtését; az pedig, hogy a sértett a cselekmény közben felébredt, segítséget kért és így a halálhoz vezető okfolyamat a vádlottól független okból megszakadt, nem eredményezi a minősítő körülmény mellőzését. A vádlott tehát azzal a magatartásával, hogy a mellette fekvő, alvó sértetre ráült és a nyakát fojtogatni kezdte, de a sértett segélykérésére érkező fia közbelépésére figyelemmel a cselekménye kísérleti szakban maradt, megvalósította a Btk. 160.§ (1) bekezdésébe ütköző és a (2) bekezdés j) pontja szerint minősülő élet elleni bűncselekmény minősített esetének törvényi tényállási elemeit. A Fővárosi Ítéltábla ezért az elsőfokú ítéletet megváltoztatta és a vádlott élet elleni bűncselekményét a Btk. 160. § (1) bekezdésébe ütköző és a (2) bekezdés j) pontja szerint minősülő védekezésre képtelen személy sérelmére elkövetett emberölés büntette kísérletének minősítette.

[29] Egyebekben az elsőfokú bíróság a vádirati tényállással egyezően az ítélet [14] bekezdésétől a [36] bekezdéséig terhelő tartalmú történeti tényállást állapított meg és a váddal egyezően törvényesen minősítette a vádlott közlekedési, család elleni és emberi méltóságot sértő bűncselekményeit.

[30] Itt utal arra az ítéltábla, hogy az emberi méltóságot sértő bűncselekmény eltérő minősítésére irányuló ügyészi fellebbezés nem alapos. A kimunkált bírói gyakorlat szerint a zaklatás vétsége alap- és minősített esetének egyazon sértett sérelmére, azonos elkövetési idő alatt történő elkövetése esetén a halmazat csak látszólagos, a minősített esetben „beleolvad” az alapeset [2012. évi C. tv. 222. § (1) bek., (2) bek. a) pont] (EBD2019.B.14.).

[31] A Btk. 222. § (1) bekezdése szerint zaklatást követ el, aki abból a célból, hogy mást megfélemlítsen, vagy mindennapi életvitelébe önkényesen beavatkozzon, őt rendszeresen vagy tartósan háborgatja, ha súlyosabb bűncselekmény nem valósul meg. A (2) bekezdés a) pontja alapján ugyancsak zaklatás miatt büntetendő, aki félelmekeltés céljából mást vagy rá tekintettel hozzátartozóját személy elleni erőszakos, vagy közveszélyt okozó büntetendő cselekmény elkövetésével megfenyeget. Ugyanezen törvényhely (3) bekezdés a) pontja kimondja: aki a zaklatást házastársa, volt házastársa, élettársa vagy volt élettársa sérelmére követi el, az (1) bekezdésben meghatározott esetben vétség miatt két évig terjedő, míg a (2) bekezdésben meghatározott esetben büntett miatt három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő. A bűncselekmény a Btk. 231.§ (2) bekezdése értelmében kizárólag magánindítványra büntethető.

[32] Az irányadó II. tényállási pont szerint a vádlott a sértett kifejezett kérése ellenére 2017 februárjában 84 alkalommal hívta fel telefonon és neki 39 darab szöveges üzenetet is küldött. Emellett többször hívatlanul megjelent a sértett lakásánál és munkahelyén is. Ezen túlmenően a vádlott a sértettet 2017. február 3. és 2017. május 13. napján személy elleni erőszakos bűncselekmények elkövetésével is megfenyegette. A sértett az őt ért háborgatás miatt 2017. február 14. napján, a fenyegetések miatt 2017. február 3. és 2017. május 13. napján terjesztett elő joghatályos magánindítványt.

[33] Az ítéltábla álláspontja szerint az az ügyészi nézet, hogy a különböző bekezdésekben írt magatartások egy elkövető általi, azonos sértett sérelmére történő megvalósítását bűnhalmazatban indokolt értékelni, ellentmondani látszik a többről a kevesebbre logikai értelmezési módszernek. Amennyiben ugyanis az elkövető többet tesz – a sértettet heteken keresztül, számos alkalommal életveszélyesen fenyegeti – a cselekménysor a körülményektől függően természetes vagy folytatódólagos egységet képez. Ehhez képest logikátlan, hogy azon elkövető, aki kevesebbet tesz – a sértettet néhány hétig háborgatja, majd ezen időszak alatt egyszer, illetve három hónappal később még egyszer megfenyegeti – bűnhalmazatért feleljen. Ugyancsak alappal hivatkozhat az ítéltábla arra is, hogy a halmazat megállapítása a jogalkotói szándéknak is ellentmondhat, ezáltal a kétszeres értékelés tilalmába ütközhet. Amennyiben ugyanis a jogalkotó a háborgatás és a fenyegetés halmazati értékelését kívánta volna meg, a deliktumváltozatokat egyszerűen különböző §-okban kodifikálta volna. A bírói gyakorlat inkább a konzumpció elve alapján tartózkodik a zaklatás e két alakzatának bűnhalmazati értékelésétől.

[34] A Fővárosi Ítéltábla az ítélet [65] bekezdésében írt jogi indokolást azzal egészíti ki, hogy a vádlott tehát nem a bódultsága miatt sértette meg azokat a közlekedési magatartást előíró jogi normákat, amelyek a halálos eredmény közvetlen okának tekintendők.

[35] Az enyhítésre irányuló vádlotti és védői fellebbezés nem, ugyanakkor a súlyosításra irányuló ügyészi fellebbezés jórészt alapos.

[36] A Fővárosi Törvényszék ítélete [70] és [71] bekezdéseiben alapvetően helyesen sorolta fel a büntetés kiszabása során figyelembe vehető körülményeket. A súlyosító körülményeket azzal kell kiegészíteni, hogy kk. tanúl sértett érzelmi, erkölcsi fejlődése ténylegesen sérült is.

[37] Nem tévedett az elsőfokú bíróság, amikor a cselekmények tárgyi súlyára, többszörös halmazatára, a vádlott alanyi bűnösségének fokára, valamint az enyhítő és súlyosító körülményekre figyelemmel Terheltl vádlottal szemben halmazati büntetésül végrehajtandó szabadságvesztés büntetést, közúti járművezetéstől eltiltást és közügyektől eltiltás mellékbüntetést szabott ki. A minősítés megváltozása folytán a büntetési tételkeret - a halmazati szabályokra tekintettel - tíz évtől huszonöt évig terjed, illetve életfogytig tartó szabadságvesztés is kiszabható, az irányadó középérték a Btk.81.§ (2) és (3) bekezdései alapján, a Btk.36.§-ára figyelemmel 17 és fél év. A másodfokú bíróság álláspontja szerint a 12 évben meghatározott szabadságvesztésbüntetés mértéke igazodik ténylegesen a vádlott személyiségében és cselekményeiben rejlő társadalomra veszélyességhez, a bűnössége fokához, valamint az enyhítő és súlyosító körülmények számához és nyomatékához, ezért az elsőfokú ítéletet megváltoztatta és a vádlottal szemben kiszabott szabadságvesztés büntetést 12 év börtönbüntetésre és a – felemelt mértékhez igazodóan – a mellékbüntetést 10 (tíz) év közügyektől eltiltásra súlyosította. A másodfokú bíróság álláspontja szerint a közúti járművezetéstől eltiltás mértékének meghatározása a Btk. 61. és 62.§ -a alapján törvényes. Az igazodik a vádlott személyi adottságaihoz, a terhére rótt szabályszegések tudatos elkövetéséhez, illetve az eredményhez való pszichikus viszonyához, ezért annak súlyosítására nem látott törvényes lehetőséget.

[38] A Fővárosi Ítéltábla a vádlott rossz egészségi állapota miatt a Btk. 35. § (2) bekezdésére figyelemmel a törvényben meghatározottnál eggyel enyhébb végrehajtási fokozatot állapított meg. A feltételes szabadságra bocsátás lehetőségéről az elsőfokú bíróság a Btk. 38. § (2) bekezdésének a) pontja alapján törvényesen rendelkezett. Megjegyzi a fellebbviteli bíróság, hogy osztja az ügyészi álláspontot az alkalmazandó jogszabály kérdésében: az elkövetéskori Btk. rendelkezései az irányadók, az elbíráláskori Btk. rendelkezései nemcsak a feltételes szabadságra bocsátás lehetőségéből zárnak ki a vádlottat, hanem foglalkozástól eltiltás büntetés kiszabását is kötelező tennék a vonatkozásában.

[39] A másodfokú bíróság álláspontja szerint a vádlottal szemben kiszabott 12 év szabadságvesztésbüntetés és 10 év közügyektől eltiltás mellékbüntetés, továbbá a 7 év közúti járművezetéstől eltiltás büntetés együttesen megfelelően szolgálják a Btk. 79. §-ában írt büntetési célokat, azok enyhítésére tehát a fellebbviteli bíróság nem látott törvényes lehetőséget.

[40] A fellebbviteli bíróság a Btk. 92.§ (1) bekezdése alapján rendelkezett az előzetes fogvatartásban (2021. február 10. napján őrizetben) töltött idő beszámításáról.

[41] A másodfokú bíróság a Be. 321.§-a alapján rendelkezett a lefoglalás megszüntetéséről és a hatósági jelzésnek a kiállító hatóság, míg az okiratoknak a vádlott részére történő kiadásáról. A törvényszék elmulasztott rendelkezni a nyomozás során lefoglalt CD lemezről, ezért a másodfokú bíróság e bűnjel iratok között történő kezelését rendelte el.

[42] A fellebbviteli bíróság a Be. 453.§ (1) bekezdése alapján – miután az elsőfokú ítélet számítási hibát tartalmazott – a bűnügyi költség összegét kijavította.

[43] A Fővárosi Törvényszék ítéletének egyéb rendelkezései törvényesek, ezért azokat a másodfokú bíróság – helyes indokai alapján – helybenhagyta.

[44] A fellebbviteli bíróság a Btk. 92.§ (1) és (3) bekezdés a) pontja alapján rendelkezett az ingatlanra korlátozott bűnügyi felügyeletben töltött idő kiszabott szabadságvesztésbüntetés tartamába történő beszámításáról.

[45] Az ítéltábla a Btk.56.§ (2) bekezdése alapján rendelte beszámítani a járművezetéstől eltiltás időtartamába az elsőfokú ítélet kihirdetése óta eltelt időt, amely alatt a vádlott vezetői engedélyét a bűncselekménnyel összefüggésben elvették.

[46] Az ítélet elleni fellebbezési jog a Be.615.§ (1) és (2) bekezdés a) pontján alapul.

[47] A Fővárosi Ítéltábla ítélete a Be. 606. § (1) és (2) bekezdésén alapszik.

Budapest, 2021. július 14.

Dr. Török Zsolt s.k.

a tanács elnöke

Dr. Szabó Éva s.k.

előadó bíró

Dr. Belovai Henriette s.k.

bíró

.